

dat zij, geruggesteund door de koloniale gebieden en door de Britse *Dominions* (Canada, Zuid-Afrika, Australië en Nieuw Zeeland), uiteindelijk ook door de Verenigde Staten, het Derde Rijk door middel van een strikte blokkade op de knieën zouden krijgen. Daar werden allerhande optimistische berekeningen over gemaakt. Voor directe aanvallen op Duitsland werd niet gevoeld, de Engelse minister van financiën achtte bombardementen op de Duitse oorlogsindustrie trouwens principieel verwerpelijk: die bedrijven waren immers '*private property*'¹. Englands eerste minister, Neville Chamberlain, kon het gehele denkbeeld dat als gevolg van door hem gelaste operaties militairen het leven zouden verliezen, niet verdragen: '*Indeed*', schreef hij op 5 september, '*I must put such thoughts out of my mind if I am not to be unnerved altogether.*'² Tegen de toestand van quasi-oorlog die in West-Europa ontstond, had hij dan ook geen fundamentele bezwaren. Die *phoney war* vond zijn karakteristieke uitdrukking in het feit dat aan sommige Franse frontsectoren met grote letters te lezen stond: '*Bitte, nicht schießen, wir schießen nicht*' – waar dan de Duitsers met gelijke aankondigingen op geantwoord hadden: '*Wenn ihr nicht schießt, schießen wir nicht.*'³ Er stak in de oorlogsinspanning van Frankrijk en Engeland geen spoor van urgentie: de Duitse militaire voorsprong, daterend uit de jaren '33-'39, werd dan ook van maand tot maand groter. Men hield wel rekening met de mogelijkheid dat de Duitsers vroeg of laat in West-Europa tot het offensief zouden overgaan: kwam het zo ver, dan zou men verder zien. In regeringskringen waren er overigens verscheidenen die het allerm minst waarschijnlijk achtten dat Duitsland een stormloop naar het westen zou ondernemen. De Fransen waren overtuigd van de defensieve kracht van hun Maginotlinie: de fortengordel die zij in het noordoosten aangelegd hadden – gordel overigens die de invalsroutes via België niet dekte. Premier Chamberlain zei midden december tegen generaal Montgomery, commandant van een der weinige divisies die de Engelsen toen op de been hadden: '*I don't think the Germans have any intention of attacking us. Do you?*'⁴ Montgomery was reëel genoeg om hem bij die gelegenheid te voorspellen dat Hitler op het eerste moment dat hem schikte, tot een groot offensief in West-Europa zou overgaan. Dat dag en uur van dat Duitse offensief

¹ Aldus Sir Kingsley Wood tegen Leopold Amery, aangehaald door J. W. Wheeler-Bennett: *King George VI*, p. 431. ² Brief, 5 sept. 1939, van Chamberlain aan de Aartsbisschop van Canterbury, K. Feiling: *Neville Chamberlain* (1946), p. 419. ³ H. A. Jacobsen: *Fall Gelb. Der Kampf um den deutschen Operationsplan zur West-offensive 1940* (1957), p. 4. Verder aan te halen als Jacobsen: *Fall Gelb*. ⁴ B. L. Montgomery: *Memoirs* (1958), p. 58.